

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

775. MEDDELELSE

NR. 11. 24. MARTS 1966

*A. Forsøgsresultater: Fra Fællesudvalget
for Prøvedyrkning af Køkkenurter*

Sorts- og stammeforsøg med holdbar vinterrosenkål, 1962-65 Prøvedyrkning nr. 182.

Holdbar vinterrosenkål har en brugstid fra sidst i december og indtil frosten ødelægger dem, eller genvækst om foråret gør dem ubrugelige. Deres vækst er gennemgående lav til ret lav og deres blade store, så de i frost- og sneperioder kan dække hovederne.

Afprøvningen blev påbegyndt i 1962 med 13 stammer og er blevet gentaget i 1963-64 og i 1964-65. Ekstrem hård barfrost har i to vintre ødelagt alle stammerne i løbet af marts måned. Der har også været tab af andre årsager, kålbrok, hagl m.m., men af de ialt 18 anlagte forsøg er der blevet et tilstrækkeligt stort materiale til med sikkerhed at udpege de bedst egnede stammer til formålet.

Forsøgene er gennemført følgende steder: Statens forsøgsstation, Spangsbjerg, Esbjerg, statens forsøgsstation, Blangstedgaard, Odense, gartneriejerne Harald og Helge Knudsen, Slag-lille, Sorø, (kun delvis gennemført), Statens Væksthusforsøg, Virum, (kun 1962-63), gartneriejer H. Bjørn, Volshave pr. Søllested, (kun delvis gennemført).

Hvert forsøg har omfattet 4 fællesparceller á 50 planter. Forsøgene, der er sået på blivestedet, har klaret sig bedst. Planteafstanden har været 60-70 × 70 cm. Forsøgets resultater fremgår for de anerkendte stammer af omstående tabeller og er udtrykt ved karakterer, målinger og vejninger.

Karaktererne er gennemsnit af 11 forsøg.

De fleste forsøg er bedømt i november og december. Forårsbedømmelse har kun været mulig i ét tilfælde.

Hovedmål og stokhøjde er gennemsnit af 8 forsøg. Der er målt ialt 400 hoveder udtaget i et stort materiale.

Udbyttebestemmelsen er gennemsnit af 6 forsøg og er foretaget på fra én til tre fællesparceller, der er høstet efter 15. januar. Høsten blev foretaget hver 14. dag og fortsat indtil frosten ødelagde planterne i marts. Efterårshøst er ikke medtaget. 28 procent af samtlige planter i udbytteberegningen er høstet i løbet af januar, 45 procent i februar og 27 procent i løbet af første halvdel af marts.

Udbytteberegningen omfatter råvare i antal og kg, idet alle hoveder på hver stok er høstet. De er derefter sorteret i I., II. og frasorterede efter afpudsning, hvorefter svindet er bestemt. Der er et stort svind, men ikke større end normalt, idet man hverken i erhverv eller privat høster andet end det brugbare. Derfor opdager man sjældent dette store svind på 67-79 procent af kg-udbyttet. Trods det har udbyttet af brugbare været op til 4.1 tons pr. ha.

Gram pr. stk. og antal pr. kg er gennemsnit af alle de høstede hoveder i sorteringerne. En størrelsessortering på sold viste, at den gennemsnitlige vægt af hoveder i gruppen 25-30 mm ligger nær hovedernes gennemsnitsvægt i forsøgene.

Indvendig tipburn, det vil sige visne blade inde i selve hovedet, er undersøgt på et meget stort antal hoveder (1200-1500) fra 9 forsøgssteder. Det er tydeligt, at der er store stammeforskelle, og at der inden for stammerne er forskel på de enkelte stokke, og igen forskel på, hvor mange hoveder, der er angrebet på de enkelte stokke, og på, hvor hårdt de er angrebet.

de følsomme stammer end på sværere jord med mindre stærk gødskning.

Her er kun angivet gennemsnitsprocenten for de anerkendte stammer. Største gennemsnitsprocent for de 13 stammer er 14,3.

Antal levende planter er optalt på fire steder, hvor der endnu var levende planter i marts. Der er talt den 17., 18., 20. og 31. marts. Der har været fra 36 til 6 procent leven-

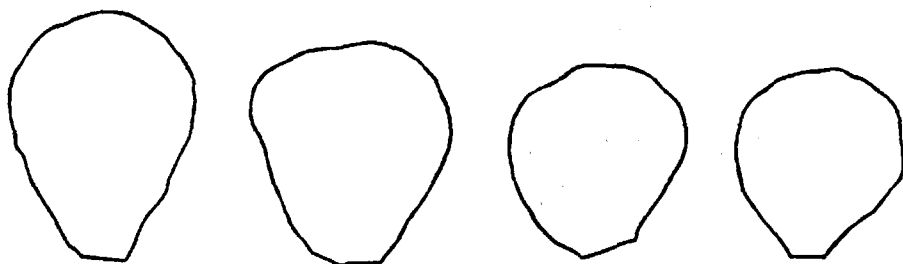
Rosenkålhoveder med indvendig tipburn.

Gode stammer kan have 1-4 angrebne stokke ud af 10, og af disse kan der så være ét hovede angrebet på de 3 stokke og måske 24 på den fjerde. I de fleste tilfælde er det de større hoveder med lidt løs konsistens, der får tipburn, men det er ikke generelt. Der er stammer, hvor selv små, faste hoveder får det. Også planternes alder og udviklingstrin kan have betydning, dog afhængig af stammens følsomhed. På steder med let jord og stærk gødskning vil man få en større procent af svære angreb på

de planter, de anerkendte har fra 36 til 25 procent. Der var dog gennemgående kun få brugbare hoveder på de levende planter.

Værdital. For at klassificere stammerne er der tillagt de væsentlige egenskaber vægt efter betydning i fire værdital. På grundlag af summen af disse fire tal anerkendtes følgende 5 sorter og stammer, som får ret til at vedføje P 65 efter stammenavnet.

Løbe nr. 33. Polarstjernen, Hunderup P 54, P 65. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en

Løbe nr. 33 og 39. Polarstjernen. — 4 forskellige hoveder.

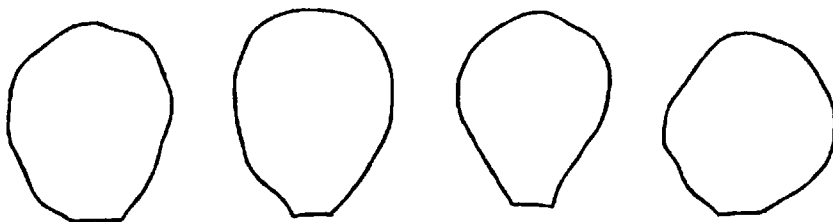
ensartet, halvhøj rosenkål med store, brede blade og god dækevne. Hovederne er velfarvede, højrunde til ovale, glatte, meget faste og har fin lukning. Hovederne sidder middeltæt på stokken. De kan blive lidt store forneden på stokken, men størstedelen har en god størrelse. Stammen er meget hårdfør, giver et meget stort udbytte, og kvaliteten af hovederne er fin. Er tidligere anerkendt til samme formål som S 48 og P 54.

Løbe nr. 35. Sildig Vinter, 346, Ny Munkegård P 54, P 65. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Taastrup. Er en ret ensartet, halvhøj rosenkål med store, brede blade og god dækevne. Hovederne er velfarvede, højrunde til ovale, ret glatte, faste og har god lukning. Hovederne sidder middeltæt på stokken. Stammen er hårdfør, giver et meget stort udbytte, og kvaliteten af hovederne er god. Er tillige anerkendt til samme formål som P 54.

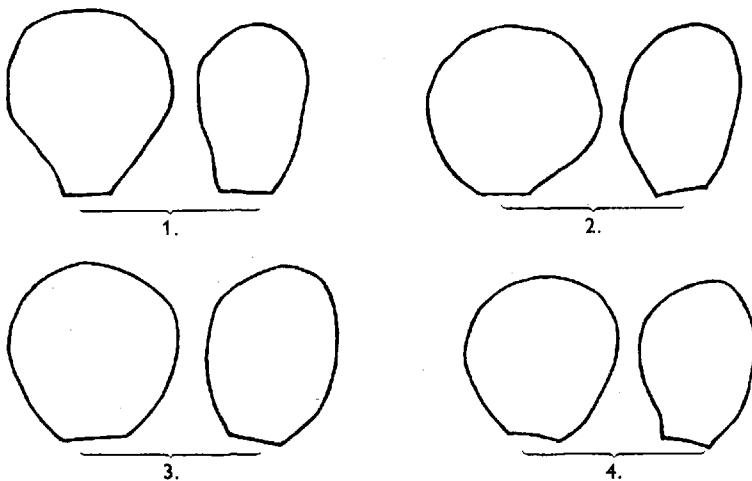
Løbe nr. 36. Odense Torve, Hunderup P 54, P 65. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en særdeles ensartet, lav rosenkål med store blade, der er mørkgrønne til blågrønne. Dækevnen er særdeles god. Hovederne er ovale, ofte sammentrykte, særdeles faste, meget glatte og med særdeles fin lukning. Hovederne er størst forneden og sidder meget tæt på stokken. Stammen er meget hårdfør, og den dækkes let af sne. Den giver et meget stort udbytte af fin kvalitet. Er tidligere anerkendt til samme formål som P 54.

Løbe nr. 39. Polarstjernen, A, Hunderup P 54, P 65. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er i alle hovedkarakteristica stort set lig nr. 33. Har i forsøgene givet et lidt større udbytte.

Løbe nr. 43. Odense Torve, A, Hunderup P 54, P 65. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er i alle hovedkarakteristica stort set lig nr. 36. Har i forsøgene givet et lidt mindre udbytte.

Løbe nr. 35. Sildig Vinter. — 4 forskellige hoveder.

Løbe nr. 36 og 43. Odense Torve. — 4 forskellige hoveder set fra to sider.

En kort beretning trykkes i Årbog for Gartneri 1965. Den kan endvidere fås i særtryk som 46. beretning fra Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter. Det samlede tal-

materiale inclusive pointformler til værditalberegninger kan i duplikeret form rekvireres fra Fællesudvalgets kontor i Ågård, så længe oplag haves.

Prøvedyrkning nr. 182. Rosenkål holdbar vinter
Forsøgets hovedresultater for de anerkendte stammer

	Lb. nr. 33	Lb. nr. 35	Lb. nr. 36	Lb. nr. 39	Lb. nr. 43
<i>Karakterer ved efterårsbedømmelsen:</i>					
Ensartethed i type.....	6,7	5,7	7,9	6,6	7,5
Hovedernes ensartethed i størrelse.....	5,9	5,3	6,4	5,9	6,3
» fasthed.....	6,9	6,1	7,8	6,7	6,3
» lukning.....	6,0	5,3	6,9	6,0	6,9
» farve.....	6,3	6,4	6,0	6,2	6,1
Bladenes dækkevne.....	6,8	6,8	7,3	7,2	6,9
Planternes sundhed.....	6,8	6,5	6,5	7,0	7,0
Værdi som handelsvare.....	5,9	5,4	5,9	6,1	5,3
<i>Mål i cm:</i>					
Hovedernes højde.....	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7
» bredde.....	2,9	2,9	2,3	3,1	2,8
Stokhøjde (hele plantens højde).....	48,5	15,2	38,0	47,1	37,7
Procent hoveder med indvendig tipburn...	8,6	6,6	7,8	7,5	4,4
Vægt i gram pr. hovede, I. sortering.....	9,1	9,5	9,7	9,5	8,5
» » » II. ».....	4,8	5,3	5,4	5,0	4,8
Antal hoveder pr. kg, I. sortering.....	111	106	103	105	117
» » » II. ».....	208	190	185	199	207
Antal brugbare hoveder pr. stok.....	23	23	24	24	23
Antal levende planter optalt i marts, i % ..	36	26	32	31	25
<i>Udbytte. Antal hoveder er angivet i 1000</i>					
stk. pr. ha, og vægten i tons pr. ha					
Råvare, antal hoveder.....	949	998	925	968	971
» vægt i tons.....	11,4	12,5	12,3	12,5	12,0
I. sortering, antal.....	283	259	270	294	260
» » tons.....	2,6	2,5	2,6	2,8	2,2
II. sortering, antal.....	248	272	257	261	275
» » tons.....	1,2	1,4	1,4	1,3	1,3
Ialt brugbare (I. + II. sort) antal.....	531	531	527	555	535
» » (I. + II. ») tons.....	3,8	3,9	4,0	4,1	3,6
<i>Procent af antal</i>					
I. sortering.....	29,8	26,0	29,2	30,4	26,8
II. sortering.....	26,1	27,3	27,8	27,0	28,3
Brugbare.....	55,9	53,3	57,0	57,4	55,1
<i>Procent svind.</i>					
På antal.....	44,1	46,7	43,0	42,6	44,9
På vægten.....	66,9	68,9	67,4	67,2	70,3
<i>Beregnete værdital:</i>					
Udbytteværdital.....	189	190	199	207	173
Dyrkningsværdital.....	265	252	271	274	256
Holdbarhedstal.....	166	147	165	168	149
Kvalitetstal.....	198	190	212	201	208